

Informationsmöte 2026-02-05

Informationsseminarium om Formas två centrumutlysningar

Välkomna!

10.00 Information

- **Vägval för klimatomställning**
 - Bakgrund, syfte och inriktning
- **Robust och resilient infrastruktur och bebyggelse**
 - Bakgrund, syfte och inriktning
- Att tänka på inför en ansökan
 - Vilka vänder vi oss till
 - Budget
 - Vad din ansökan bör innehålla
 - Hur bedömningsprocessen fungerar

10.45 Frågestund

Frågor?

- Skriv din fråga i chatten, på svenska eller engelska.
- Det går bra att skriva frågor när helst de dyker upp.
- Vi svarar på frågor i chatten under presentationen, eller svarar på dem muntligt efter presentationen.

Observera

- Dagens tillfälle ger en överblick över utlysningarna
- Ingående information och detaljer återfinns i utlysningstexterna
- Kontakta oss gärna efteråt om ni har specifika frågor som bara rör er ansökan

Vägval för klimatomställning – Centrumsatsning inom det nationella forsknings- programmet om klimat

Klimatomställning i en tid av parallella kriser

- Arbetet för en klimatomställning måste accelerera, samtidigt som andra akuta utmaningar och kriser behöver hanteras.
- Vägval som görs idag kommer att avgöra livsvillkoren för nuvarande och kommande generationer och för andra arter och hela ekosystem.
- Klimatomställning omfattar såväl utsläppsminskningar som klimatanpassning och infångning och lagring av växthusgaser.

Behov av kunskap för klimatomställning

- Insatser för en klimatomställning behöver ske parallellt eller integrerat med arbetet för andra samhälls- och hållbarhetsmål.
- Klimatarbetet behöver göras utifrån ett systemperspektiv och hantera både kortsiktiga och långsiktiga utmaningar.
- Fokus i denna satsning är klimatomställning i relation till samhällets konkurrenskraft, beredskap, samt rättvisa och demokrati.

Samhällets
konkurrens-
kraft

Beredskap

Rättvisa

Syfte och inriktning

- Genom att finansiera centrumbildningar vill vi främja nyttänkande och tvärvetenskaplig forskning av högsta kvalitet med potential att vara verkligt transformativ.
- Fördjupa kunskapsläget och samtidigt möta samhällets behov av ny kunskap och kreativa lösningar.
- Utlysningen ska även stimulera innovativa samarbeten och samverkan som stärker samhällets förmåga att genomföra klimatomställningen.
- Genom att bygga kunskap och handlingskraft skapas förutsättningar för långsiktig och systemisk förändring.

Förväntade bidrag

- Centrumen ska utveckla förståelse för vad en samhällsomställning i linje med klimatmålen innebär, vilka förutsättningar som krävs och hur omställningen kan organiseras.
- Samtliga centrum ska bidra till ökad kapacitet och handlingskraft för en effektiv klimatomställning som samtidigt stärker samhällets konkurrenskraft och/eller bidrar till ökad beredskap.
- Centrumen ska även bidra till att klimatomställningen genomförs med hänsyn till rättviseaspekter.
- Vart och ett av centrumen förväntas fokusera på utmaningar kopplat till klimatomställningen relaterat till specifika områden eller specifika aspekter.

Avgränsningar

- För att kunna finansieras måste centrumen tydligt och avsevärt bidra till utlysningens syfte.
- Inriktning på utmaningar eller frågeställningar som har relevans i ett svenskt sammanhang, dock med förståelse för den globala kontexten.
- Ansökningar som är snävt inriktade på att utveckla material, energiteknik, tekniska lösningar eller produkter utan att ta hänsyn till samhällsaspekter och en bredare systemsyn kan inte finansieras i denna utlysning.

**Robust och resilient infrastruktur
och bebyggelse –
Centrumsatsning inom det
nationella forskningsprogrammet
för hållbart samhällsbyggande**

Infrastruktur och bebyggelse grunden för viktiga samhällsfunktioner

- Omfattar planering, byggande, användning och förvaltning, och planering och främjande av inkluderande, delaktiga och attraktiva samhällen
- Omfattar system som möjliggör mobilitet, försörjning, informationsflöden och samhällsservice. Inkl. byggnader och anläggningar för bostäder, verksamheter och samhällsservice
- Kan vara fysiska eller en kombination av fysiska och digitala system

Behov av kunskap för robust och resilient infrastruktur och bebyggelse

- Infrastruktur och bebyggelse står inför nya typer av säkerhets- och klimatrelaterade risker och hot
- Stora behov av nyinvesteringar och underhåll
- Avgörande för samhällets attraktivitet och konkurrenskraft med goda livsmiljöer för alla

Robusthet innebär infrastruktur och bebyggelse med motståndskraft att stå emot störningar.

Resiliens handlar om återhämtningsförmåga och hur väl infrastruktur och bebyggelse kan hantera de krav, hot och störningar som uppkommer, samt anpassa sig till förändringar som sker och fortfarande fungera.

Syfte och inriktning

- Utveckla nytänkande tvärvetenskaplig forskning av hög vetenskaplig kvalitet med samhällsrelevans
- Ska adressera och ta fram ny kunskap, arbetssätt och lösningar som kan bidra till de strukturella förändringar som behövs för att skapa en mer robust och resilient infrastruktur och bebyggelse
- Behov av perspektiv som omfattar en kombination av teknisk innovation, förändringar av beteenden, kultur och normer, och förändringar hos våra styrande institutioner och regelverk

Centrumbildningarna ska adressera utmaningar som kombinerar frågor om robusthet och resiliens, hållbarhet, och samhällets konkurrenskraft och attraktivitet

Avgränsningar

- Utmaningar för robust och resilient infrastruktur och bebyggelse som har någon form av fysisk/materiell/geografisk karaktär/koppling.
- Den kunskap som produceras måste också vara tydligt och avsevärt relevant i ett svenskt sammanhang.
- Omfattar inte centrumbildningar med primärt syfte att utveckla tekniska lösningar för utvinning, omvandling, överföring och/eller lagring av energi, för energieffektivisering, samt för infångning och lagring av koldioxid, eller infångning och användning av koldioxid.

Att tänka på inför en ansökan

Vem riktar sig utlysningarna till?

- Centrumbildningarna ska planeras, utvecklas och genomföras av akademiska parter och andra samhällsaktörer tillsammans
 - **Akademiska parter** - universitet, högskolor, forskningsinstitut eller myndighet med forskningsuppdrag.
 - **Andra samhällsaktörer** - aktörer från näringsliv, offentlig sektor och civilsamhälle

Robust och resilient infrastruktur och bebyggelse

- Andra samhällsaktörer kan exempelvis vara myndigheter, kommuner, branschorganisationer, fastighets- och infrastrukturägare samt förvaltare och företag

Centrum som utgör en kraftsamling inom valt område

- Ska skapa ett tydligt mervärde genom centrumets storlek och möjlighet att samla ytterligare resurser till sig
- Ska skapa tvärsektoriella samarbeten och samla aktörer som tillsammans har kapacitet föra ihop flera kunskapsområden, bygga upp ny kunskap och utveckla nya arbetssätt och lösningar
- Bör komplettera snarare än att överlappa redan pågående nationella satsningar inom vald utmaning

Centrumets sammansättning

Centrumet ska bestå av:

- Minst 2 akademiska parter
- Minst 2 parter från annan samhällsaktör
- Max 15 parter totalt (inkl. koordinerande part)

Centrumets sammansättning forts.

Centrumet ska bestå av:

- Centrumkoordinator om minst 60 % av en heltid över projektiden
- En kommunikatörstjänst eller motsvarande med minst 75% aktivitetsgrad över projektiden
- Kostnader för doktorandtjänster om totalt högst tre miljoner kronor per år

Koordinerande part/medelsförvaltare

- ska vara en akademisk part (inkl. forskningsinstitut) med svenskt organisationsnummer som är godkänd medelsförvaltare för alla Formas utlysningar.
- ska bifoga ett intyg som styrker värdskapet, bekräftar centrumbildningens prioritet och relevans för organisationen samt intygar att nödvändiga resurser ställs till förfogande ska bifogas ansökan.

En medelsförvaltare kan vara koordinerande projektpart på maximalt två ansökningar i denna utlysning. En medelsförvaltare kan dock vara medverkande projektpart i flera ansökningar.

Centrumparter

- Behöver läggas till i ansökan och bifoga stödbrev
- Ha en tydlig, aktiv och välmotiverad roll som part i centrumet.
- Ha en egen budget med kostnader där det tydligt framgår vilka kostnader som kommer upparbetas av parten.
- Aktiviteter utanför Sverige får endast bedrivas hos forskningsaktörer som universitet, högskolor och forskningsinstitut.

Organisationer ej tillåtna som centrumparter

- Enskilda firmor
- Nystartade organisationer (**ska** ha funnits minst tre år för att säkerställa kapacitet att delta i och genomföra aktiviteter under centrumets löptid).
- Företag och liknande organisationer utan svenskt organisationsnummer kan inte beviljas medel i den här utlysningen, men kan delta som projektpart in-kind och genom egen finansiering.

Hur mycket kan ett centrum söka?

- 4-åriga centrumbildningar (48 månader)
- Max 50 miljoner kronor i bidrag (12,5 miljoner per projektår i genomsnitt).
- Inga krav på medfinansiering i utlysningen som helhet.
- Företag och annan ekonomisk verksamhet kan få finansiering. Regler för statligt stöd gäller.

Regler för organisationer som delvis bedriver ekonomisk verksamhet

- Stöd till icke-ekonomisk verksamhet omfattas inte av regler om statsstöd så länge
 - verksamheterna redovisas separat, och, stödet från Formas eller finansierade aktiviteter inte gynnar den ekonomiska delen.
- Exempel på organisationer som kan bedriva ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet är vissa forskningsinstitut, kommunala bolag och civilsamhällesorganisationer.
 - För att Formas ska kunna bevilja medel till en projektpart utan att det omfattas av reglerna för statligt stöd, **måste projektparten med ansökan bifoga ett intyg** att de söker medel för icke-ekonomisk verksamhet och uppfyller kraven på separerad redovisning.

Indirekta kostnader – ändring från 1 januari 2025

Formas har tre olika nivåer för hur indirekta kostnader kan vara stödberättigande.

- **Universitet och högskolor** får göra påslag för indirekta kostnader på sina stödberättigande personalkostnader enligt den **fullkostnadsprincip** som de tillämpar
- **Forskningsorganisationer där staten utövar inflytande**, får enligt de nya villkoren ta upp faktiska indirekta kostnader till ett belopp motsvarande **högst 45 procent av sina stödberättigande personalkostnader** under förutsättning att projektet bedrivs i en icke-ekonomisk verksamhet. Hit räknas även statliga myndigheter (andra än universitet och högskolor) som enligt sin instruktion ska bedriva egen forskning.
- **Övriga bidragsmottagare** (ex. företag, privata forskningsinstitut, civilsamhällesorganisationer, kommunala bolag etc.) får ta upp faktiska indirekta kostnader till ett belopp som högst motsvarar **högst 30 procent av sina stödberättigande personalkostnader**.

Bedömningsprocessen

Beredningsgrupper och granskningsprocessen

Bedömningen sker i två steg:

1. Alla ansökningar granskas av en extern internationell beredningsgrupp (en panel för vardera utlysning). Panelerna består av aktiva forskare och personer verksamma utanför akademien. Varje ansökan bedöms av flera granskare.
2. Topprankade ansökningar bjuds in till en hearing (digital eller på Formas) mellan 21 och 25 September.

- Formas kan tillämpa ett portföljperspektiv för att centrumbildningarna ska adressera en bredd av utmaningar i relation till utlysningarnas syfte och mål
- Portföljperspektivet tillämpas först efter att alla ansökningar har bedömts på sina egna meriter och rankats.

Inkludera all relevant information i ansökan

- Granskare baserar sin bedömning enbart på vad som står i ansökan.
- Var så tydlig som möjligt i ansökan och se till att all efterfrågad och relevant information finns med.
 - Observera – omfattande ansökan med krav på ett flertal bilagor
- Centrumbeskrivningen bör tydligt adressera alla bedömningskriterier.

Bedömningskriterier

Relevans

- Centrumbildningen är väl motiverad i relation till nuvarande forskningsläge, policy och praktik.
- Centrumbildningen bidrar i hög grad till utlysningens syfte och mål.
- Centrumbildningen ger ett tydligt mervärde för att hantera de identifierade utmaningarna.

Potential

- Centrumbildningen ökar deltagande aktörer och målgruppers kompetens och kapacitet att hantera identifierade utmaningar.
- Centrumbildningen uppvisar nytänkande och originalitet genom att utveckla och utmana rådande kunskapsläge, och håller hög vetenskaplig kvalitet i ett svenskt och internationellt perspektiv.
- Centrumbildningens förväntade resultat omfattar metoder, arbetssätt och skalbara lösningar, som möjliggör utveckling och förändringar i samhället.

Bedömningskriterier

Genomförande

- Centrumbildningens arbetsplan och arbetsfördelning är tydlig, realistisk och ändamålsenlig.
- Centrumbildningens tvärvetenskapliga angreppssätt bygger på en relevant kombination av discipliner och forskningsfält.
- Deltagande parter respektive roller, samt deras medverkan i centrumbildningens olika faser, är väl motiverad och ändamålsenlig.
- Dialog med och mobilisering av målgrupper i samhället är väl motiverad och ändamålsenlig.
- Riskanalysen är tydlig och ändamålsenlig.

Formas Ett forskningsråd för hållbar utveckling – A Research Council for Sustainable Development

Organisationer

- Centrumbildningens organisation, ledning och styrningsstruktur är tydlig, väl motiverad och ändamålsenlig.
- Centrumbildningens samlade kompetenser och erfarenheter är väl motiverade och ändamålsenliga för att uppnå centrumbildningens syfte och mål.
- Nyckelpersoner, i synnerhet centrumkoordinator, har de erfarenheter och den kompetens som krävs för att uppnå centrumbildningens syfte och mål.
- Jämställdhets- och jämlikhetsaspekter är integrerade i centrumbildningens organisation.

Ansök i Prisma

Ansök i Prisma

- Ansökan lämnas in i vårt ansökningssystem Prisma.
- Ansökningsformuläret innehåller fält om projektet, projektparter och budget.
- Se utlysningstexten “Det här ska din ansökan innehålla” – LÄS NOGA
- Den koordinerade parten är ansvarig för all administration i Prisma.

Hitta till utlysningen

- Den koordinerade parten måste ha ett organisationskonto i Prisma.
- När ett utkast för organisationsansökan skapats kan den som är ansvarig på organisationskontot bjuda in en projektledare.
- Projektledare kan fylla i uppgifter för ansökan, men endast ansvarig på organisationskontot kan registrera ansökan.

Utlisningen stänger: 20 maj 2026 14:00!

MIN PROFIL | ANSÖKNINGAR OCH BIDRAG | ORGANISATIONSUPPGIFTER | ORGANISATIONSKONTO

In English | Hjälp | Information | Behandling av personuppgifter | Tillgänglighet | Meddelanden

Organisationsutlysningar

Här visas de utlysningar som är aktuella för en organisation att söka. I kolumnen **Finansiär** ser du vilket forskningsråd som lagt ut utlysningen. I kolumnen **Slutdatum** visas när utlysningen stängs. I varje utlysningstext finns information om vem som är kontaktperson, hur du söker och när beslut fattas om din ansökan.

Organisationskontoansvarig eller funktionsansvarig för att söka bidrag, kan i ansökningsformulären för utvald utlysning bjuda in projektledare och medverkande forskare för att arbeta vidare med ansökan.

Utlisningar

Rensa filter | Sparade filter | Kolumner |

	Finansiär	Utlisningsnamn	Bidragsform	Inriktning	Ämnesområde	Startdatum	Slutdatum	Utlisning
<input type="button" value="Ansök"/>	Vetenskapsrådet	Forskarskolor inom registerbaserad ...	Forskarskolor	Registerbaserad forskning	MH, HS, UV	2024-08-21	2024-09-17	Läs mer
<input type="button" value="Ansök"/>	Formas	Smart Built Environment – ...	Innovationsprojekt	Strategiska innovationsprogram	Formas	2024-08-06	2024-09-26	Läs mer

1 - 2 av 2 rader

Viktiga datum

- **Utlysningen stänger: 20 maj 2026, 14:00**
- **Beslut förväntas: 21 oktober 2026**
- **Informations- och matchmakingmöte: 12 mars 10-11.30** – kort informationsdel och matchmakingmöte (mer info publiceras på utlysningssidorna inom kort)

Frågor?

Kontaktuppgifter

Vägval för klimatomställning

Anna Kaijser

Forskningssekreterare/
Senior Research Officer
anna.kaijser@formas.se

Maria Rogell

Forskningshandläggare/
Research Officer
maria.rogell@formas.se

Åsa Moberg

Forskningssekreterare/
Senior Research Officer
åsa.moberg@formas.se

Robust och resilient infrastruktur och bebyggelse

Josefin Thoresson

Forskningssekreterare/
Senior Research Officer
Josefin.thoresson@formas.se

Lucas Du Priest

Forskningshandläggare/
Research Officer
Lucas.dupriest@formas.se

FORMAS